

ADMINISTRATĪVĀ APGABALTIESA

SPRIEDUMS

Latvijas tautas vārdā

Rīgā, 2025.gada 13.maijā

Tiesa šādā sastāvā: tiesnese referente Irina Kaļiņina, tiesnese Santa Liniņa un tiesnese Roze Paegle

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pēc /Nosaukums A/ pieteikuma par Izložu un azartspēļu uzraudzības inspekcijas 2023.gada 29.decembra lēmuma Nr.08/2023-NILLTPFN atcelšanu, sakarā ar /Nosaukums A/ apelācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2024.gada 14.novembra spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] Izložu un azartspēļu uzraudzības inspekcija (turpmāk – inspekcija) noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanas (turpmāk – NILLTPFN) pārbaudes ietvaros pārbaudīja pieteicējas /Nosaukums A/ atbildīgo personu zināšanu līmeni darījumu uzraudzībā azartspēļu organizēšanas vietā.

/datums/ tika veikta pārbaude pieteicējas spēļu zālē /adrese/, kuras ietvaros par spēļu zāles atbildīgā persona /Persona A/ spēja identificēt 13 aizdomīga darījuma pazīmes.

/datums/ pieteicējas spēļu zālē /adrese/, tika veikta spēļu zāles atbildīgās personas /Persona B/ zināšanu līmeņa pārbaude par darījumu uzraudzību azartspēļu organizēšanas vietā. /Persona B/ identificēja sešas aizdomīga darījuma pazīmes.

[2] Ar inspekcijas 2023.gada 29.decembra lēmumu Nr.08/2023-NILLTPFN (turpmāk – lēmums) pieteicējai tika piemērota soda nauda 6000 *euro* apmērā un uzlikts pienākums pilnveidot darbinieku zināšanas un prasmes identificēt aizdomīgus darījumus, to pazīmes un izpildīt iekšējās kontroles sistēmā paredzētās darbības. Lēmums pamatots ar turpmāk minētajiem argumentiem.

[2.1] Pieteicējai ir pienākums nodrošināt darbinieku zināšanas NILLTPFN jomā, tostarp saskatīt aizdomīga darījuma pazīmes, pamatojoties uz pieteicējas izstrādātajām iekšējās kontroles sistēmas procedūrām.

[2.2] Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanas likuma (turpmāk – NILLTPFN likums) 9.pantā ir noteikts ne tikai pienākums minētā likuma subjektam apmācīt darbiniekus, bet arī paredzēta atbildība par savu darbinieku zināšanu nepilnībām. Apmācību organizēšana nav pašmērķis. Pieteicējai ir pienākums nodrošināt darbinieku zināšanas par aizdomīgu darījumu pazīmēm pilnā apmērā, lai to trūkums un vājas spējas identificēt potenciāli aizdomīgu darījumu vai situāciju netiktu izmantots noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijā un terorisma un proliferācijas finansēšanā.

[2.3] Laika posmā no 2023.gada 1.janvāra līdz 2023.gada 29.novembrim kopējais sliekšņa deklarāciju skaits ir bijis 1639. Tas liecina par klientu lielām darījuma summām klātienēs azartspēlēs, kas ir NILLTPFN risku paaugstinošs

faktors, un pieprasa īpašu uzmanību no likuma subjekta darbinieku puses.

[2.4] Pārbaudes laikā iegūtā informācija pierāda, ka darbiniecēm pieteicējas iekšējās kontroles sistēma nav zināma pilnā apmērā un pieteicējas veiktās mācības ir bijušas formālas.

[2.5] Pieteicējai pirmreizēja licence izsniegta /gads/, tādējādi secināms, ka tā jau ilgstoši organizē azartspēles un nepārtraukti darbojas azartspēļu tirgū un ir NILLTPFN likuma subjekts. 2022.gadā pieteicējas apgrozījums bija /euro/ euro. 2023.gadā iesniegto sliekšņa deklarāciju skaits liecina par nepārtrauktu risku paaugstinošu faktoru – klientu veiktajiem liela apmēra darījumiem. NILLTPFN likuma nepildīšana apdraud valsts finansiālo stabilitāti un sociālās drošības jomu. Izdarītais pārkāpums rada draudus, ka pieteicējas klātienēs azartspēļu organizēšanas vietas var būt izmantotas noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijā. Vienlaikus ņemts vērā, ka pieteicēja sadarbojas ar uzraudzības un kontroles institūciju un pēc pārkāpuma konstatēšanas veica apmācības procesa pilnveidošanu.

[3] Pieteicēja vērsās ar pieteikumu tiesā, lūdzot atcelt lēmumu. Pieteikums pamatots ar turpmāk minētajiem argumentiem.

[3.1] Lēmuma pieņemšanā nav ņemts vērā, ka institūciju pārbaude darbiniekam ir neierasta situācija, darbinieki uztraucas, kas ir papildus faktors, kāpēc nav bijis iespējams nosaukt visas zināmās aizdomīga darījuma pazīmes.

[3.2] Spēļu zāles darbinieku ikdiena nav saistīta ar dokumentācijas aizpildīšanu ar roku manuāli, tādēļ tas arī ir papildu faktors nespējai nosaukt visas aizdomīga darījuma pazīmes.

[3.3] Darbinieki ir spējuši nosaukt visbiežāk sastopamās aizdomīga darījuma pazīmes, ko inspekcija nav ņēmusi vērā.

[3.4] Lai konstatētu aizdomīga darījuma pazīmes, tās nav jānosauc pilnā apmērā, jo nereti šī pazīme var būt gara.

[3.5] Spēļu zāles /adrese/, darbiniece pārzina aizdomīga darījuma pazīmes. Arī spēļu zāles /adrese/ darbinieces atbildes pierāda, ka viņa zina, kā rīkoties situācijās, ja tiek konstatētas aizdomīga darījuma pazīmes.

[3.6] Kritiski ir vērtējams pārbaudes veids – uzrakstīt visas aizdomīga darījuma pazīmes uz veidlapas.

[3.7] Inspekcija nav norādījusi, kāds ir standarts, kas ļauj noteikt, vai darbinieku zināšanas ir pietiekošas. Nav skaidrots, cik daudz darbinieki ir jāaptauja, lai iegūtie rezultāti būtu attiecināmi uz visu organizāciju.

[3.8] NILLTPFN likums nenosaka, ka tā subjektam būtu jānodrošina savu darbinieku prasme nosaukt aizdomīga darījuma pazīmes.

[3.9] Pēc mazāk kā 1% spēļu zāļu darbinieku pārbaudes nav pamatoti secināt, ka nav nodrošināta NILLTPFN likuma 9.panta prasību izpilde.

[3.10] Lēmumā nav vērtēts, ka spēļu zāles /adrese/ darbinieces darba stāžs pārbaudes dienā bija nepilns mēnesis.

[3.11] Laika periodā pēc 2023.gada 20.jūlija pieteicēja ir veikusi daudz būtisku uzlabojumu.

[3.12] Piemērotais naudas sods ir nesamērīgs.

[4] Ar Administratīvās rajona tiesas spriedumu pieteikums noraidīts. Spriedums pamatots šādi.

[4.1] NILLTPFN likuma 6.pants noteic pienākumu likuma subjektam veikt risku novērtējumu un izveidot iekšējās kontroles sistēmu, kuras mērķis ir noskaidrot, novērtēt, izprast un pārvaldīt savai darbībai un klientiem piemītošos noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas riskus.

Pamatojoties uz šo novērtējumu, likuma subjekts izveido NILLTPFN iekšējās kontroles sistēmu, tostarp izstrādājot un dokumentējot attiecīgās procedūras. NILLTPFN likuma 9.pants paredz, ka likuma subjekts nodrošina, lai likuma subjekta darbinieki atbilstoši to amata pienākumiem pārzina ar noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju un terorisma

un proliferācijas finansēšanu saistītos riskus atbilstoši likuma subjekta darbības veidam un tās apmēram, NILLTPFN regulējošos normatīvos aktus un personas datu aizsardzības prasības NILLTPFN jomā, kā arī regulāri apmāca darbiniekus, lai pilnveidotu viņu prasmi konstatēt aizdomīgus darījumus un izpildīt iekšējās kontroles sistēmā paredzētās darbības.

Lietā nepastāv strīds, ka pieteicēja ir NILLTPFN likuma subjekts un 2022.gada 7.novembrī ir izstrādājusi iekšējās kontroles sistēmas instrukciju.

[4.2] Pieteicējas iekšējās kontroles sistēmas instrukcijas 5. un 6.punktā kopā noteiktas 37 aizdomīga darījuma pazīmes, risku pārvaldības principi spēļu zālē noteikti iekšējās kontroles sistēmas instrukcijas 10.punktā.

Atbilstoši iekšējās kontroles sistēmas instrukcijas 10.4.punktam, ja ir konstatēts kāds no NILLTPF riskiem vai kāda no aizdomīga darījuma pazīmēm, pārbaugs veic nepieciešamās darbības, lai identificētu klientu. Savukārt instrukcijas 19.2.apakšpunktā konkrēti norādīts, ka uzņēmuma darbiniekiem, lai konstatētu aizdomīgus darījumus, jāseko līdzi klientu darbībām, ņemot vērā instrukcijas 5. un 6.punktā noteiktās pazīmes.

Tas nozīmē, ka pati pieteicēja ir identificējusi un noteikusi tieši sava uzņēmuma riska līmenim atbilstošu pazīmju skaitu, pēc kurām ir iespējams identificēt aizdomīgu darījumu. Ne instrukcija, ne NILLTPFN likums neuzskaita būtiskākās no tām, gluži pretēji, iekšējās kontroles sistēmas instrukcijas 19.2.apakšpunktā ir noteikts pienākums uzņēmuma darbiniekam ievērot instrukcijas 5. un 6.punktā minēto par aizdomīga darījuma pazīmēm. Līdz ar to, ja spēļu zāles atbildīgā persona nespēj identificēt kādu no iekšējās kontroles sistēmas instrukcijas 5. un 6.punktā noteiktajām aizdomīga darījuma pazīmēm, tad attiecīgi secināms, ka darbiniekiem ir zināšanu trūkums un vājas spējas identificēt potenciāli aizdomīgus darījumus. Attiecīgi tādā veidā tiek pavērtas iespējas izmantot šīs spēļu zāles noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijai. Fakts, ka inspekcija šos pārkāpumus ir fiksējusi tikai divās no visām pieteicējai piederošajām zālēm, nemaina šā pārkāpuma būtiskumu un iespējamās sekas.

[4.3] Nav strīda, ka /Persona A/ uzrakstīja 13 aizdomīga darījuma pazīmes, bet /Persona B/ uzrakstīja sešas aizdomīga darījuma pazīmes. Tas nozīmē, ka minētās pieteicējas darbinieces dažādos pārbaudes laikos spēja nosaukt mazāk kā pusi no pašas pieteicējas identificētajām aizdomīga darījuma pazīmēm (*lietas 18., 26.lapa*). Turklāt ņemams vērā, ka otra pārbaude ir veikta mēnesi pēc pirmās pārbaudes, kad /Persona A/ spēja uzrakstīt vien 13 aizdomīga darījuma pazīmes. Lietā nav strīda, ka pieteicējai par pārbaudi un /Persona A/ zināšanu pārbaudes rezultātu bija zināms. Līdz ar to būtu tikai loģiski, ka, konstatējot konkrētā darbinieka nespēju rīkoties atbilstoši iekšējās kontroles sistēmas instrukcijā noteiktajam, pieteicējai būtu jāpārliedz par pārējo darbinieku zināšanu līmeni un nepieciešamības gadījumā jānodrošina apmācības par darījumu uzraudzību azartspēļu organizēšanas vietā un spēju atklāt aizdomīgus darījumus pēc raksturīgām pazīmēm.

Kā paskaidrojusi /Persona B/, un tas fiksēts pārbaudes aktā /numurs/, viņa nav piedalījies apmācībās par NILLTPF, šo tēmu viņa apguva pati vai no kolēģu stāstītā. 2023.gada jūlijā bija notikušas NILLTPFN apmācības tiešsaistē, taču /Persona B/ tajās nepiedalījās, jo nebija laicīgi izlasījusi e-pastu ar uzaicinājumu (*lietas 25.lapa*). Darbiniece ar savu parakstu ir apliecinājusi pārbaudes aktā fiksēto, piezīmes nav izteikusi, līdz ar to nav pamata apšaubīt viņas paskaidroto. Tādējādi ir acīmredzams, ka darbinieču zināšanas par darījumu uzraudzību azartspēļu organizēšanas vietā un spēju atklāt aizdomīgus darījumus pēc raksturīgām pazīmēm nav bijušas pietiekamas, t.i., nav atbilstošas iekšējās kontroles sistēmas instrukcijā noteiktajam un attiecīgi nesasniedz NILLTPFN likuma 6.pantā noteikto iekšējās kontroles sistēmas izveides mērķi – noskaidrot, novērtēt, izprast un pārvaldīt savai darbībai un klientiem piemītošos noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas riskus.

Papildus tam tiesa norādīja, ka apmācību mērķis ir nodrošināt darbiniekiem zināšanas par aizdomīgiem darījumiem, iemācīt identificēt to pazīmes. Līdz ar to pieteicējai bija ne tikai pienākums nodrošināt atbilstošas apmācības, bet arī pienākums pārliedzties, ka darbinieki tās apmeklē un ka apmācības ir rezultējušas ar konkrētām darbinieku zināšanām. Pretējā gadījumā parakstam par apmācību kursa pabeigšanu ir vien formāls raksturs. Izskatāmajā gadījumā pieteicēja nav izpildījusi NILLTPFN likuma 9.pantā noteikto pienākumu nodrošināt, lai NILLTPFN likuma subjekta darbinieki pārzina attiecīgajā nozarē esošos riskus.

[4.4] Tiesa pievienojās inspekcijas paskaidrojamam, ka arguments par darbinieku stresu pārbaudes laikā un nespēju rakstveidā aizpildīt dokumentus vērtējams kritiski, jo darbs ikvienā spēļu zālē ir saistīts ar paaugstinātu risku un nestandarta situācijām. Ņemot vērā šīs nozares specifiku, darbiniekam ir jāspēj pārliecinoši un atbilstoši reaģēt ikvienā situācijā.

Tāpat tiesa uzskatīja, ka 20 minūtes ir pietiekami ilgs laiks, lai rakstveidā, atbildot īsos, nepaplašinātos teikumos, varētu uzrakstīt vismaz lielāko daļu pašas pieteicējas iekšējās kontroles sistēmas instrukcijā izstrādāto aizdomīga darījuma pazīmi. /Persona B/ paskaidroja, ka viņa nav piedalījies apmācībās par NILLTPF, līdz ar to ir likumsakarīgi, ka viņa pārējās aizdomīga darījuma pazīmes pat nespēja nosaukt. Tas nozīmē, ka inspekcijas dotajam laikam un atbilžu sniegšanas formai nav izšķirošas nozīmes.

[4.5] Kā norādīts Finanšu izlūkošanas dienesta izstrādātajās vadlīnijās „Ziņojumu sniegšana par aizdomīgiem darījumiem un atturēšanās no darījumu veikšanas”, katrs Finanšu izlūkošanas dienestā laicīgi un atbilstošā kvalitātē iesniegts Novēršanas likuma subjekta ziņojums par aizdomīgu darījumu ir vērtīgs un nereti ir pirmais signāls, lai uzsāktu darbības noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijā, terorisma finansēšanā un proliferācijas finansēšanas vai šo darbību mēģinājuma, vai cita ar to saistīta noziedzīga nodarījuma novēršanai, atklāšanai, kriminālprocesa uzsākšanai un iztiesāšanai, tādējādi veicinot Latvijas finanšu sistēmas drošību.

Minētais apliecina katra iesaistītā darbinieka zināšanu un prasmju nozīmīgumu aizdomīga darījuma konstatēšanā, jo spēļu zāles darbinieki ir pirmie, kuri var spēt identificēt aizdomīgu darījumu un nekavējoties uzsākt darbību veikšanu to novēršanā.

Vienlaikus lēmumā norādīts, ka laika posmā no 2023.gada 1.janvāra līdz 2023.gada 29.novembrim pieteicēja iesniedza 1639 sliekšņa deklarācijas. Tas liecina par klientu lielām darījuma summām klātienēs azartspēlēs, kas attiecīgi ir NILLTPFN risku paaugstinošs faktors un pieprasa īpašu uzmanību no darbinieku puses. Darbinieku nespēja ikdienā identificēt aizdomīgus darījumus rada plašas iespējas izmantot šo konkrēto spēļu zāli noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijai. Līdz ar to šie pārkāpumi ir būtiski un rada platformu arī valsts amatpersonām iespējamu koruptīvu darbību rezultātā iegūto naudas līdzekļu legalizēšanai.

[4.6] NILLTPFN likuma 77.panta pirmā daļa noteic, ka uzraudzības un kontroles institūcija piemēro šā likuma 78.pantā noteiktās sankcijas, ja tiek konstatēti normatīvo aktu pārkāpumi NILLTPFN jomā. Minētā likuma 78.panta pirmajā daļā paredzēts, ka par normatīvo aktu pārkāpumu NILLTPFN jomā, tostarp attiecībā uz klienta izpēti, darījuma attiecību un darījumu uzraudzību, ziņošanu par aizdomīgiem darījumiem, informācijas sniegšanu uzraudzības un kontroles institūcijai vai Finanšu izlūkošanas dienestam likuma subjektam var piemērot sankcijas.

Saskaņā ar NILLTPFN likuma 77.panta trešo daļu uzraudzības un kontroles institūcija, atbilstoši šā panta pirmajai daļai nosakot sankciju vai uzraudzības pasākumu veidu un apmēru, ņem vērā visus būtiskos apstākļus.

Pieteicējai piemērota NILLTPFN likuma 78.panta trešās daļas 3. un 6.punktā noteiktā sankcija – uzlikta soda nauda 6000 *euro* apmērā un uzlikts pienākums pieteicējai pilnveidot darbinieku zināšanas un prasmes konstatēt aizdomīgus darījumus, to pazīmes un izpildīt iekšējās kontroles sistēmā paredzētās darbības.

Pārbaudot piemērotā soda pamatotību, tiesa atzina, ka pārkāpums ir atzīstams par smagu, jo NILLTPFN likuma prasību neievērošana apdraud valsts finansiālo stabilitāti, tostarp rada plašas iespējas izmantot šo konkrēto spēļu zāli noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijai. Tieši pieteicēja ir atbildīga par atbilstošu iekšējās kontroles sistēmas procedūru izstrādi un darbinieku apmācību identificēt aizdomīgu darījumu un ziņot par to.

Ņemot vērā minēto, konkrētajā gadījumā NILLTPFN likuma 78.panta pirmās daļas 1. un 2.punktā noteiktās sankcijas nav atbilstošas nodarītā pārkāpuma smagumam un nesasniegtu soda mērķi. Pieteicējai pamatoti piemērota likuma 78.panta pirmās daļas 3.punktā noteiktā sankcija. Kā norādīts lēmumā un pieteicēja to neapstrīd, 2022.gadā pieteicējas pārskata gada neto apgrozījums bijis /euro/ *euro*. Vienlaikus ņemts vērā, ka pieteicēja sadarbojusies ar inspekciju, pēc pārkāpuma konstatēšanas veikusi apmācības procesa pilnveidošanu. Ievērojot minēto, tiesa atzina, ka pieteicējai pamatoti piemērots naudas sods 6000 *euro*, kas sastāda mazāk kā 1% no pieteicējas 2022.gada pārskata neto apgrozījuma. Tiesa minēto sankciju atzina par samērīgu attiecībā pret pieteicējas gada pārskata apgrozījumu, ja NILLTPFN likuma subjektam soda naudas piemērošana neradītu finansiālu slogu, tā nesasniegtu sodīšanas un prevencijas mērķi.

[5] Par Administratīvās rajona tiesas spriedumu pieteicēja iesniedza apelācijas sūdzību, kurā lūdz atcelt lēmumu, atkārtoti norādot uz šādiem pieteikumā minētiem argumentiem.

[5.1] Inspekcija, pieņemot sodošā rakstura lēmumu un piemērojot NILLTPFN likuma 77.panta un 78.panta noteikumus, izmantoja rīcības brīvību administratīvā akta satura noteikšanā, taču sankcijas izvēlē neievēroja 2019.gada 14.augusta iekšējos noteikumos „Sankciju noteikšanas vadlīnijas par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanas likuma pārkāpumiem izložu un azartspēļu organizētājiem” (turpmāk – sankciju noteikšanas vadlīnijas) noteikto.

[5.2] Tiesa nav vērtējusi apstākli, ka spēļu zāles /adrese/, darbiniece strādāja pie pieteicējas tikai nepilnu mēnesi un saskaņā ar noslēgto darba līgumu viņai bija noteikts pārbaudes laiks. Pēc pārbaudes laika beigām viņa darba tiesiskās attiecības neturpināja.

[5.3] Inspekcija lēmumā nav vērtējusi to, ka /Persona A/ ir atbildējusi pilnīgi, saprotami, ar konkrētiem piemēriem un norādot arī reģistrus, kuros veic konkrētās darbības.

[5.4] Inspekcija nedz pārbaudes aktos, nedz arī lēmumā nav norādījusi, kāds ir standarts, kas ļauj noteikt, vai pieteicējas darbinieku zināšanas ir pietiekošas/ nepietiekošas un kādam zināšanu līmenim būtu jābūt apmācību rezultātā.

[6] Inspekcija paskaidrojumā par apelācijas sūdzību uzskata to par nepamatotu un pievienojas sprieduma motīvu daļā izklāstītajiem apsvērumiem.

[6.1] Inspekcija nepiekrīt pieteicējas viedoklim, ka būtu nosakāmi precīzi standarti, kādi būtu piemērojami darbiniekiem, un uzskata, ka ikvienam darbiniekam ir jāzina visas paša komersanta attiecīgā darbinieka amata pienākumu pildīšanai obligāti noteiktās aizdomīgu darījumu pazīmes. Darbiniekam nezinot kādas no aizdomīgu darījumu pazīmēm, būtiski palielinās risks izmantot spēļu zāli noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas mēģinājumiem.

[6.2] Tas, ka spēļu zālē savus pienākumus veic darbinieki pārbaudes laikā bez attiecīga kompetenta un pieredzējuša darbinieka uzraudzības, veicina iespēju izmantot konkrēto spēļu zāli noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijai.

[6.3] Inspekcijas ieskatā kritiski vērtējams pieteicējas apgalvojums, ka 20 minūtes ir nepietiekams laiks, lai uzskaitītu sev zināmās pazīmes, un nepamatots ir apgalvojums, ka kontrolējošu institūciju pārbaude jebkuram darbiniekam ir neierasta situācija. Ikdienas darbā spēļu zālēs, kur apgrozās liels apmeklētāju skaits, ir saistīts ar paaugstinātu stresu un intensitāti, un ir augsta iespējamība, ka reakcijas laikam uz konstatēto (identificēto) situāciju ir jābūt nekavējošai, bez īpaši noteikta laika limita.

Motīvu daļa

[7] NILLTPFN likuma 77.panta pirmā daļa lēmuma pieņemšanas laikā noteica, ka uzraudzības un kontroles institūcija piemēro šā likuma [78.pantā](#) noteiktās sankcijas, ja tiek konstatēti normatīvo aktu pārkāpumi noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanas jomā. Savukārt minētā panta trešā daļa paredzēja, ka uzraudzības un kontroles institūcija, atbilstoši šā panta pirmajai daļai nosakot sankciju vai uzraudzības pasākumu veidu un apmēru, ņem vērā visus būtiskos apstākļus, tostarp:

- 1) pārkāpuma smagumu, ilgumu un sistemātiskumu;
- 2) fiziskās vai juridiskās personas atbildības pakāpi;
- 3) fiziskās vai juridiskās personas finansiālo stāvokli (atbildīgās fiziskās personas gada ienākumu apmēru vai atbildīgās juridiskās personas kopējo gada apgrozījumu un citus finansiālo stāvokli ietekmējošos faktorus);
- 4) fiziskās vai juridiskās personas pārkāpuma rezultātā iegūto peļņu, ciktāl to var aprēķināt;
- 5) pārkāpuma radītos zaudējumus trešajām personām, ciktāl tos var noteikt;

6) to, cik lielā mērā pie atbildības sauktā fiziskā vai juridiskā persona sadarbojas ar uzraudzības un kontroles institūciju;

7) fiziskās vai juridiskās personas iepriekš izdarītos pārkāpumus noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanas un starptautisko vai nacionālo sankciju jomā.

Kā secināms no pieteicējas sniegtā pamatojuma, lietā ir strīds par to, vai pieteicējai pamatoti par divās pārbaudēs konstatētajiem rezultātiem ir uzlikta soda nauda par nepietiekamu pienākuma nodrošināt darbinieku zināšanas NILLTPFN jomā izpildi, kā arī par to, vai pieteicējai pamatoti uzlikts arī pienākums pilnveidot darbinieku zināšanas un prasmes konstatēt aizdomīgus darījumus, to pazīmes un izpildīt iekšējās kontroles sistēmā paredzētās darbības.

[8] Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka pirmās instances tiesa, izskatot konkrēto strīdu, pamatoti atsaukusies uz NILLTPFN likuma 77.panta pirmo un trešo daļu, kā arī 78.panta pirmo daļu, kas noteic, ka par normatīvo aktu pārkāpumu noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanas jomā, tai skaitā attiecībā uz klienta izpēti, darījuma attiecību un darījumu uzraudzību, ziņošanu par aizdomīgiem darījumiem, informācijas sniegšanu uzraudzības un kontroles institūcijai vai Finanšu izlūkošanas dienestam, atturēšanos no darījuma veikšanas, līdzekļu iesaldēšanu, iekšējās kontroles sistēmu, informācijas glabāšanu un iznīcināšanu, kā arī par Regulas Nr.[2015/847](#) pārkāpumu likuma subjektam var piemērot šādas sankcijas:

- 1) izteikt publisku paziņojumu, norādot par pārkāpumu atbildīgo personu un pārkāpuma būtību;
- 2) izteikt brīdinājumu;
- 3) uzlikt par pārkāpumu atbildīgajai personai (fiziskajai vai juridiskajai) soda naudu divkārtšā apmērā no pārkāpuma rezultātā iegūtās peļņas (ja to iespējams aprēķināt) vai citādu soda naudu līdz 1 000 000 *euro*;
- 4) apturēt vai pārtraukt darbību (tai skaitā apturēt vai anulēt licenci (sertifikātu) vai anulēt ierakstu attiecīgajā reģistrā, apturēt saimniecisko darbību, piemērot liegumu izmaiņu reģistrācijai komercreģistrā komercsabiedrības reorganizācijai un dalībnieku maiņai) un dot kredītiestādēm vai maksājumu pakalpojumu sniedzējiem rīkojumus par likuma subjekta norēķinu operāciju daļēju vai pilnīgu apturēšanu;
- 5) noteikt pagaidu aizliegumu par pārkāpumu atbildīgajai personai pildīt tai likuma subjekta noteiktos pienākumus;
- 6) pienākumu veikt noteiktu rīcību vai atturēties no tās;
- 7) uzlikt par pienākumu likuma subjektam atcelt par pārkāpumu atbildīgo personu no amata.

No minētajām tiesību normām izriet, ka iestādei piešķirta plaša rīcības brīvība par NILLTPFN likuma pārkāpumiem katrā konkrētajā gadījumā noteikt likuma subjektam piemērojamo sankciju vai uzraudzības pasākumu veidu un apmēru. Tāpat NILLTPFN likums paredz, ka iestādei, īstenojot attiecīgo rīcības brīvību, jāizvērtē visi būtiskie, tostarp likuma 77.panta trešajā daļā ietvertie apstākļi (*sal. Senāta 2023.gada 6.novembra sprieduma lietā Nr.SKA-131/2023, [ECLI:LV:AT:2023:1106.A420287419.10.S](#), 5.punkts, 2023.gada 6.decembra sprieduma lietā Nr.SKA-110/2023, [ECLI:LV:AT:2023:1206.A420208019.11.S](#), 11.punkts*). Uz to, ka inspekcija izmantoja rīcības brīvību administratīvā akta satura noteikšanā norāda arī pieteicēja, iebilstot, ka inspekcija sankcijas izvēlē neievēroja vadlīnijās noteiktos principus un arī pirmās instances tiesa nepamatoti šādas kļūdas inspekcijas rīcībā nav konstatējusi.

[9] Izvērtējusi administratīvā procesa dalībnieku izteiktos viedokļus par pārsūdzētā pirmās instances tiesas sprieduma motīviem kopsakarā ar lietā iesniegtajiem pierādījumiem un dalībnieku sniegtajiem argumentiem, apgabaltiesa atzīst, ka pirmās instances tiesa ir pareizi konstatējusi lietas faktiskos un tiesiskos apstākļus, pamatoti secinot, ka pieteicējas konstatētais pārkāpums, nenodrošinot darbinieku apmācības NILLTPFN risku atpazīšanā un aizdomīgu darījumu identificēšanā, ir atzīstams par smagu, jo likuma prasību neievērošana apdraud valsts finansiālo stabilitāti, tostarp rada plašas iespējas izmantot šā konkrētā komersanta spēļu zāles noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijai, un ka pieteicējai pamatoti piemērota NILLTPFN likuma 78.panta pirmās daļas 3.punktā

noteiktā sankcija. Līdz ar to apgabaltiesa saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 307.panta ceturto daļu pievienojas pirmās instances tiesas lietas apstākļu konstatējumam un sprieduma motivācijai, to neatkārtojot. Arī atbildes uz būtiskiem apelācijas sūdzības argumentiem izriet no pirmās instances tiesas pamatojuma. Papildus norādams turpmākais.

[10] Pieteicēja pārmet inspekcijai, ka, nosakot soda apmēru, netika ievērotas sankciju noteikšanas vadlīniju normas par sankciju samērīgumu.

Apgabaltiesa nepiekrīt šādam pieteicējas argumentam, jo samērīguma kritēriju izvērtēšana ir paredzēta NILLTPFN likuma 77.panta trešajā daļā, kas ir tiesību norma ar augstāku juridisku spēku pār iestādes iekšējiem noteikumiem.

Apgabaltiesa nekonstatē, ka sankciju noteikšanas vadlīnijās būtu noteikti plašāki izvērtēšanas kritēriji nekā tie ir noteikti NILLTPFN likuma 77.panta trešajā daļā. Sankciju noteikšanas vadlīniju III sadaļā *Lietderības apsvērumu izvērtēšanā* (10. un 11.punkts) ir vispārīgi norādīts uz to, ka attiecībā uz NILLTPFN likuma 78.panta pirmajā daļā noteiktajām sankcijām un uzraudzības pasākumiem likumdevējs ir atstājis iestādes ziņā piemērojamā soda apmēru (sankcijā minētajās robežās), kā arī izvēli piemērot vai nepiemērot kādu no uzraudzības pasākumiem, tādējādi inspekcija rīkojas saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 66.panta pirmo daļu un veic lietderības apsvērumu izvērtēšanu. Lietderības apsvērumu mērķis ir panākt, lai inspekcija, izmantojot savu rīcības brīvību, no vairākām iespējamām tiesiskajām sekām izvēlētos tieši konkrētajā gadījumā piemērotākās sekas.

Kā pamatoti atzina pirmās instances tiesa, pieteicējai noteiktais naudas sods 6000 *euro* apmērā salīdzinājumā ar 2022.gadā pieteicējas pārskata gada neto apgrozījumu /euro/ *euro* ir salīdzinoši neliela daļa (/procenti/), līdz ar to tā atzīstama par samērīgu, ja NILLTPFN likuma subjektam soda naudas piemērošana neradītu finansiālu slogu, tā nesasniegtu sodīšanas un arī prevencijas mērķi.

[11] Pieteicēja argumentē, ka tiesa nav vērtējusi apstākli, ka spēļu zāles /adrese/, darbiniece pārbaudes dienā strādāja pie pieteicējas tikai nepilnu mēnesi un saskaņā ar noslēgto darba līgumu viņai bija noteikts pārbaudes laiks, pēc pārbaudes laika beigām viņa darba tiesiskās attiecības ar pieteicēju neturpināja.

Izvērtējot izvirzītā argumenta pamatojumu, apgabaltiesa uzskata par pamatotu inspekcijas viedokli, kas tika izteikts paskaidrojumā par apelācijas sūdzību, ka pieteicējas darbinieku zināšanu trūkums un nekompetence paver iespēju izmantot konkrēto spēļu zāli noziedzīgi iegūtu līdzekļi legalizācijai. Līdz ar to tieši pieteicējai ir pienākums gadījumā, ja darbinieka pieredze ir bijusi nepietiekama (piemēram, darbiniekam ir pārbaudes termiņš), gādāt, lai tam tiek nodrošināta kompetenta un pieredzējuša darbinieka asistēšana. Apgabaltiesas vērtējumā nepietiekama darbinieka, kuram tiek uzticēts tostarp pienākums konstatēt aizdomīgus darījumus, kompetence nav uzskatāma par pieteicējas atbildību mīkstināšu apstākli soda naudas apmēra noteikšanā.

[12] Pieteicēja arī argumentē, ka inspekcija lēmumā nav vērtējusi to, ka /Persona A/ ir atbildējusi pilnīgi, saprotami, ar konkrētiem piemēriem, norādot arī reģistrus, kuros veic konkrētās darbības.

Apgabaltiesa konstatē, ka /datums/ pārbaudes aktā /numurs/ (*lietas 17.-18.lapa*) tika fiksēts gan /Persona A/ zināšanu pārbaudes datums un laiks (pārbaude tika veikta /datums/ /laiks/), gan inspekcijas uzdotie jautājumi pieteicējas darbiniecei un viņas sniegtās atbildes, aktam pievienojot darbinieces aizpildītu veidlapu.

Kā tika konstatēts iepriekš, /Persona A/ uzrakstījusi 13 aizdomīga darījuma pazīmes no 37 identificētajām aizdomīga darījuma pazīmēm, kādas ir fiksētas pieteicējas iekšējās kontroles sistēmā aizdomīgu darījumu atklāšanai, līdz ar to pieteicējas vērtējums, ka /Persona A/ ir atbildējusi pilnīgi, ir neatbilstošs inspekcijas fiksētajam. Savukārt inspekcijas veiktais darbinieces sniegto atbilžu vērtējums atrodams vienīgi lēmumā, kurā tika norādīts, ka pieteicējas darbinieces nespēja nosaukt visas pieteicējas iekšējās kontroles sistēmā noteiktas aizdomīga darījuma pazīmes. No minētā var noprast, ka inspekcija atzītu par pietiekamu tikai tādu pieteicējas darbinieces atbildi, ja tiktu nosauktas visas aizdomīga darījuma pazīmes.

Apgabaltiesas vērtējumā atzīt par atbilstošu tikai to darbinieka atbildi, kurā tiktu nosauktas visas 37 aizdomīga darījuma pazīmes, nerēķinoties ar izpildītāja cilvēcisko faktoru, nebūtu saprātīgi un arī adekvāti. Taču ievērojot, ka izskatāmajā gadījumā pieteicējas darbiniece nosauca tikai aptuveni trešdaļu no visām pieteicējas iekšējās kontroles

sistēmā identificētajām aizdomīga darījuma pazīmēm, atzīstams, ka inspekcijas veiktais /Persona A/ zināšanu vērtējums kā nepietiekams uzskatāms par atbilstošu un korektu.

Var piekrist pieteicējas apelācijas sūdzībā norādītajam, ka inspekcijai būtu skaidrāk un detalizētāk jādara zināms standarts, atbilstoši kuram tiek noteikts, vai darbinieku pārbaudāmo zināšanu līmenis ir pietiekošs. Taču inspekcijas vērtējuma standarta nenostiprināšana tiesību aktos nevar būt par pamatu šajā lietā pārsūdzētā inspekcijas lēmuma atcelšanai.

Ievērojot, ka pieteicējas divas darbinieces (spēļu zāles atbildīgās personas) inspekcijas veikto zināšanu pārbaūžu laikā nav pietiekami pārzinājušas aizdomīga darījuma pazīmes, lai spētu to identificēt un piemērot iekšējās kontroles sistēmā paredzēto procedūru, pieteicējai pamatoti piemērota soda nauda, kuras apmērs ir samērīgs ar izdarīto pārkāpumu. Tā kā pieteicējai pamatoti uzdots arī uzlabot apmācību kvalitāti, lai pilnveidotu darbinieku zināšanas un prasmes konstatēt aizdomīgus darījumus un izpildīt iekšējās kontroles sistēmā paredzētās prasības, pieteicējas pieteikums par lēmuma atcelšanu ir noraidāms.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 307. un 309.pantu, 329.panta pirmo daļu, tiesa

nosprieda

noraidīt /Nosaukums A/ pieteikumu par Izložu un azartspēļu uzraudzības inspekcijas 2023.gada 29.decembra lēmuma Nr.08/2023-NILLTPFN atcelšanu.

Spriedumu var pārsūdzēt Senāta Administratīvo lietu departamentā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot kasācijas sūdzību Administratīvajā apgabaltiesā.

Tiesneses:

I.Kaļiņina S.Liniņa R.Paegle